

Resultaat

Het resultaat is soms al na enkele uren bekend. Naargelang de aard van het onderzoek op het foetale bloed, kan de wachttijd echter oplopen tot enkele dagen.

Waar moet je op letten na de ingreep?

We adviseren om na een vlokcentest of vruchtwaterpunctie het twee dagen rustig aan te doen. Druk op de buik vermijd je best: til geen zware lasten, beoefen geen sport en vermijd vrijen. Bij zware hoest wordt, in overleg met je arts, best een hoestsiroop ingenomen. De gynaecoloog die de punctie uitvoert, zal je, indien nodig, werkonbekwaamheid voorschrijven voor de dag van de punctie en de dag nadien. Het is normaal dat je een 'zwaar' gevoel hebt in de buik, zeker de dag van de ingreep zelf. Indien er bloedverlies, vruchtwaterverlies, ernstige buikkrampen of koorts optreedt, moet je contact opnemen met de behandelende arts.

Waarom is mijn bloedgroep belangrijk?

Als jouw bloedgroep Rhesus negatief is, wordt na afloop van de ingreep een dosis anti D gammaglobuline toegediend om te voorkomen dat er bloedgroepenincompatibiliteit zou ontstaan tijdens een volgende zwangerschap.

Hoe kom je het resultaat te weten?

Van zodra het resultaat bekend is, wordt de behandelende arts of gynaecoloog op de hoogte gebracht, die zal je dan verder informeren. Een normale uitslag betekent dat de onderzochte afwijking niet werd vastgesteld bij het ongeboren kind.

Deze patiëntenbrochure beschrijft een niveau van zorg te verlenen door een gynaecoloog in gemiddelde omstandigheden. Een gynaecoloog kan hiervan geargumenteed afwijken wanneer concrete omstandigheden dat noodzakelijk maken. Dat kan onder meer het geval zijn wanneer een gynaecoloog moet tegemoet komen aan de objectieve noden en/of subjectieve behoeften van een individuele patiënte. Beleid op instellingsniveau kan er incidenteel toe leiden dat (volledige) lokale toepassing volgens de beschrijving in deze brochure niet mogelijk is.

Bijkomende vragen?

Je gynaecoloog kan je verder uitvoerig inlichten. Je kan met je vragen ook terecht bij de centra voor Menselijke Erfelijkheid verbonden aan de universitaire ziekenhuizen.

Vlaamse Werkgroep Verloskunde

Voorzitter: Roland Devlieger

Vlaamse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie vzw

Verantwoordelijk uitgever: Ignace Vergote, voorzitter

Secretariaat:

Azalealaan 10, bus 3, B-9100 SINT-NIKLAAS

☎ 03 776 03 64 - ☎ 03 766 07 56

✉ VVOG@online.be - 🌐 www.vvog.be

Mama, wees klaar,
ik kom eraan!

www.merck.be

MERCK

Van kinderwens tot wonderkind

Omnibionta® Pronatal
METAFOLIN® +DHA

Prenatale
diagnose
door
middel
van
een punctie

■ Wat is invasieve prenatale diagnostiek?

Door middel van een kleine ingreep, een punctie, (vlokkentest, vruchtwater- of navelstrengpunctie) wordt weefsel of vocht opgevangen (placentavlokjes, vruchtwater of bloed). Dat weefsel of vocht is afgeleid van de foetus en bevat dus dezelfde genetische informatie. Op die stalen kunnen vervolgens verschillende testen worden uitgevoerd.

■ Wie komt in aanmerking?

Deze testen zijn enkel nodig als er een verhoogd risico is tijdens de zwangerschap. Dat kan een abnormaal resultaat zijn van een echo tijdens het eerste trimester, een afwijking die vastgesteld is op een latere echografie of een gekende erfelijke aandoening. De testen zijn ook aangewezen bij een zwangerschap op hogere leeftijd. Je kan het best met je gynaecoloog bespreken of je tot de risicogroep behoort.

■ Vlokkentest of vruchtwaterpunctie?

Bij de keuze tussen een vlokkentest of een vruchtwaterpunctie speelt niet alleen de zwangerschapsduur een rol, maar ook de aard van het onderzoek. Onderzoek naar infecties (CMV, toxoplasmose,...) kan bijvoorbeeld enkel via een vruchtwaterpunctie. De keuze voor een bepaald type onderzoek kan je bespreken met de arts die je zwangerschap begeleidt. Je kan ook advies inwinnen bij een centrum voor prenatale diagnostiek. Vóór de test zal een geneticus van het centrum je vragen beantwoorden over de testen, de resultaten en de mogelijke risico's.

Abnormale nekplooi bij syndroom van Down

■ Wat is een vlokkentest?

Eerst wordt een echo uitgevoerd om te controleren hoe ver de zwangerschap gevorderd is en om de moederkoek of placenta te lokaliseren. Het onderzoek kan uitgevoerd worden via de buikwand (transabdominaal) of via de schede (transcervicaal). Er wordt een dunne naald, tang of aspiratiecatheter onder echografische controle in de moederkoek gebracht en een kleine hoeveelheid vlokken wordt afgenomen. De gynaecoloog volgt het instrument de hele tijd via echografie. Een vlokkentest kan uitgevoerd worden vanaf de elfde week van de zwangerschap. Ook als je zwanger bent van een meerling is dit onderzoek mogelijk. De uitvoering vraagt wel bijkomende ervaring van de behandelende gynaecoloog.

Risico

Als het onderzoek uitgevoerd wordt door een gynaecoloog met veel ervaring in het uitvoeren van prenatale testen, bedraagt het risico op een miskraam na de vlokkentest ongeveer 0,5%. Daarnaast bestaat het normale risico op een spontaan miskraam, omdat de ingreep uitgevoerd wordt in het eerste trimester van de zwangerschap.

Resultaat

Een snel onderzoek van de vlokken (korte kweek of FISH) geeft binnen de twee tot vier werkdagen een beperkt resultaat van het chromosoomonderzoek. De volledige resultaten zijn pas veertien dagen later bekend. Voor speciale onderzoeken, zoals DNA-onderzoek en enzymatische bepalingen, wordt de wachttijd bepaald door de duur van de specifieke testen. Er is een kleine kans (1 tot 2%) dat de opgevangen cellen niet voldoende representatief zijn voor de foetus en dat een vruchtwaterpunctie toch nog nodig is na de vlokkentest.

■ Wat is een vruchtwaterpunctie?

Eerst wordt via een echografie bepaald waar de meest geschikte punctieplaats is. Daarna wordt een dunne, steriele naald onder echografische controle door de buikwand in het vruchtwater gebracht, er wordt 15 tot 20 ml vruchtwater opgezogen. In het

vruchtwater worden cellen van de huid van de foetus opgespoord. Deze cellen worden gekweekt, daarna worden de chromosomen onderzocht. Een vruchtwaterpunctie kan worden uitgevoerd vanaf de zestiende week van de zwangerschap.

Echografie van een vruchtwaterpunctie

VRUCHT- WATER- PUNCTIE

Risico

Als het onderzoek uitgevoerd wordt door een gynaecoloog met veel ervaring in het uitvoeren van prenatale testen, is het extra risico op een miskraam na een vruchtwaterpunctie even laag als na een vlokkentest, ongeveer 0,5 %.

Resultaat

Een beperkt resultaat van het chromosoomonderzoek (FISH of QF-PCR) is al na twee tot vier werkdagen bekend; het volledige resultaat na twee tot drie weken.

Voor andere specifieke testen vraag je best na hoelang het duurt voor de uitslag bekend zal zijn. De duur kan namelijk sterk verschillen volgens de aard van de testen die gevraagd worden.

■ Wat is een navelstrengpunctie?

Vanaf een zwangerschapsduur van ongeveer twintig weken is het mogelijk onder echografische controle een bloedvat in de navelstreng aan te prikken en een paar milliliter bloed van de foetus af te nemen. Deze techniek wordt alleen uitgevoerd in uitzonderlijke omstandigheden en gebeurt enkel in gespecialiseerde centra. De meest voorkomende reden is een vermoedelijke foetale infectie door bijvoorbeeld toxoplasmose, of bloedgroepincompatibiliteit.

Risico

Ook na een navelstrengpunctie bestaat een verhoogd risico van ongeveer 2 % op een miskraam.